

روش تدریس مطالعات اجتماعی

دوره پیش دبستان

مؤلف : لیلا میرزائی

www.ketab.ir

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه.....	۸
بخش اول : مطالعات اجتماعی چیست؟.....	
اهداف رفتاری	۱۱
تعریف و مفهوم مطالعات اجتماعی (Social studies).....	۱۲
برخی هدف های کلی آموزش مطالعات اجتماعی.....	۱۳
اهمیت و ضرورت آموزش مطالعات اجتماعی.....	۱۴
حوزه های یادگیری مطالعات اجتماعی.....	۱۸
محتوای پرورش اجتماعی	۱۹
هدف از تدریس مطالعات اجتماعی	۲۱
درمطالعات اجتماعی چه تدریس کنیم ؟.....	۲۲
سطوح اساسی و مهم در تدریس اجتماعی.....	۲۴
بخش دوم : آشنایی با دوره پیش دبستان.....	
اهداف رفتاری.....	۲۵
تعریف آموزش و پرورش دوره پیش دبستان.....	۲۸
اهمیت و ضرورت آموزش و پرورش دوره پیش دبستان.....	۲۹
برخی اصول حاکم بر آموزش و پرورش دوره پیش دبستان.....	۳۲
اهداف آموزشی و پرورشی در دوره پیش دبستان.....	۳۲
برنامه های آموزش و پرورش دوره پیش دبستان.....	۳۵

بخش سوم: فعالیت های مربوطه به مطالعات اجتماعی

دوره پیش دبستان..... ۳۷

- اهداف رفتاری ۳۸
- فعالیت سازش با مراکز پیش دبستانی..... ۳۹
- فعالیت پرورش خودپنداری مثبت..... ۳۹
- فعالیت پرورش توانایی شناسایی و کنترل عواطف..... ۴۱
- فعالیت پرورش توانایی احترام به احساسات و حقوق کودکان دیگر..... ۴۲
- فعالیت پرورش اعتماد به نفس..... ۴۳
- فعالیت پرورش توانایی برقراری ارتباط مناسب با بزرگترها..... ۴۴
- فعالیت کمک به پرورش نگرش و رفتار مثبت در کودک..... ۴۴
- فعالیت پرورش توانایی کنترل رفتار و سازگاری با موقعیت ها..... ۴۵
- فعالیت پرورش هنری و دست ورزی..... ۴۶

بخش چهارم: روش های آموزشی مطالعات اجتماعی در پیش دبستان..... ۴۹

- اهداف رفتاری ۵۰
- سیر تحول آموزش مطالعات اجتماعی دوره پیش دبستان..... ۵۱
- روش های نو و موثر در آموزش مطالعات اجتماعی دوره پیش دبستان..... ۵۲

بخش پنجم: وسایل آموزشی مطالعات اجتماعی پیش دبستان..... ۹۵

- اهداف رفتاری..... ۹۶
- استفاده از وسایل آموزشی در مطالعات اجتماعی دوره پیش دبستان..... ۹۷
- برخی وسایل آموزشی مطالعات اجتماعی دوره پیش دبستان..... ۹۹
- اسباب بازی های مناسب برای کودکان پیش دبستانی..... ۱۰۴
- استفاده از وسایل سمعی و بصری برای کودکان پیش دبستانی..... ۱۰۷

- آموزش با استفاده از کتاب برای خردسالان..... ۱۰۸
- استفاده از آرای صاحب نظر در آموزش مطالعات اجتماعی..... ۱۰۹

بخش ششم: آموزش تغییر و همکاری در مطالعات اجتماعی

دوره پیش دبستان..... ۱۱۱

- اهداف رفتاری..... ۱۱۲
- آموزش تغییر برای کودکان پیش دبستانی..... ۱۱۳
- آموزش همکاری برای کودکان پیش دبستانی با استفاده از بازی..... ۱۱۶
- آموزش بازی صدای حیوانات به کودکان پیش دبستانی (هریسون ۱۹۷۶)..... ۱۱۸
- تشخیص هم گروهی با بازی و صدای حیوانات..... ۱۱۸
- آموزش همکاری به کودکان پیش دبستانی با استفاده از کتاب..... ۱۱۸

بخش هفتم: ارزشیابی مطالعات اجتماعی پیش دبستان..... ۱۱۹

- اهداف رفتاری..... ۱۲۰
- تعریف ارزشیابی..... ۱۲۱
- روش های ارزشیابی در دوره پیش دبستان..... ۱۲۱
- نکات قابل توجه در ارزشیابی نوآموزان دوره پیش دبستان..... ۱۲۶

منابع و مآخذ..... ۱۲۸

مقدمه

کودک پیش دبستانی، فاقد مهارت های لازم برای انطباق خود با دیگران است و با آداب و رسوم، هنجارها و ارزش های جامعه آشنایی ندارد. فرایند اجتماعی شدن، محدود به دوره پیش دبستانی نیست، بلکه در خانواده پایه گذاری می شود. به عبارت دیگر، والدین در آشنا کردن کودک با هنجارها، ارزش ها و آداب و رسوم اجتماع، نقش مهمی ایفا می کنند. اما در دوره پیش دبستانی، آموزش اجتماعی شدن که از خانواده شروع شده، به صورت منسجم و نظام داری ادامه می یابد. بنابراین، یکی از ابعاد مهم آموزش های اجتماعی، آموزش در مرحله پیش دبستانی می باشد. در زیر برخی نکات مهم در این دوره مطرح می شود:

پرورش احترام به خود: مفهوم خود (Self)، در مباحث علوم تربیتی اهمیت فراوانی دارد. خود انواع مختلفی دارد، از جمله می توان به خود جسمانی و خود روان شناختی اشاره کرد. منظور از خود جسمانی، تصور فرد از جسم و بدن خود می باشد. پرورش خود جسمانی، یکی از جنبه های مختلف پرورش احترام به خود است. خود روان شناختی تصور فرد از باورها، احساسات و عواطف خود می باشد. ما در دوره پیش دبستانی، باید سعی کنیم، خود جسمانی و خود روان شناختی مثبت و واقع بینانه ای را در کودکان ایجاد کنیم. راه کارهای عملی تقویت و افزایش خود روان شناختی و خود جسمانی، باید زمینه موفقیت کودک پیش دبستانی را در موقعیت های مختلف فراهم کند تا با کسب موفقیت، خود روان شناختی وی نیز تقویت شود. خود جسمانی در فعالیت های بدنی

تقویت می شود. اهداف ما باید با توانمندی های کودک منطبق باشد تا با کسب موفقیت، انواع خود در او تقویت یابد. هر چه کودک با ناکامی، شکست و تحقیر مواجه شود، خودجسمانی و خودروان شناختی وی ضعیف ترمی گردد. اعتدال همیشه باید در تعلیم و تربیت رعایت شود و هیچ گاه نباید افراط و تفریط کرد. تربیت واقعی، سوق دادن فرد به سمت اعتدال است. افزایش بیش از حد خودجسمانی و خودروان شناختی، موجب غرور کاذب و آسیب به روابط اجتماعی فرد می گردد.

یادگیری درباره دیگران: یادگیری درباره دیگران، جنبه های بسیاری دارد که از بین آنها، می توان به: آموزش چگونگی برقراری ارتباط با دیگران، آموزش مشارکت و سهیم شدن با همسالان و آموزش همکاری آزاد و داوطلبانه با دیگران اشاره کرد.

یادگیری درباره فرهنگ های دیگر: کودک پیش دبستانی، مفهوم فرهنگ را نمی داند، ولی می توان این مسأله را به او تفهیم کرد که غیر از مردم کشور خودمان، مردمان دیگری نیز در اقصی نقاط جهان هستند که راه و رسم دیگری دارند.

ایجاد مفهوم همدردی: تحقیقات نشان می دهد، کودک پیش دبستانی، هنوز به مرحله همدردی نرسیده یا توانایی ندارد، جهان و مسائل آن را از نگاه دیگران بررسی می کند، ولی این امر، دال بر آن نیست که ما هیچ فعالیتی در این زمینه انجام ندهیم، بلکه از طریق فعالیت های عملی، باید به کودک تفهیم شود که هموعان او نیز دارای حق و حقوقی می باشند. با کاهش خودمداری و خودپسندی کودک از طریق آموزش، می توان همدلی را جایگزین آن نمود و همدردی را در کودک تقویت کرد.

فرهنگ پذیری: فرهنگ پذیری، اکتفا نکردن افراد به فرهنگ خود، در نظر گرفتن جنبه های مثبت فرهنگ های دیگر، پذیرفتن آنها در فرهنگ خودشان و عمل کردن به آن است. فرهنگ پذیری لزوماً به معنای خود باختگی فرهنگی نمی باشد، بلکه به معنای

پذیرفتن جنبه های مثبت فرهنگ های دیگر است . کودکان دوره پیش دبستانی در ابتدا باید نسبت به خرده فرهنگ های مختلف ایران دید مثبتی داشته باشند. ما باید طوری عمل کنیم که آنها با روش های بسیار ساده ، از جمله داستان ، کتاب ها ، تصاویر و کارتون ، با فرهنگ های دیگر آشنا شده و نسبت به تفاوت های فرهنگی آگاهی پیدا کنند

دکتر فرخنده مفیدی

استاد دانشگاه علامه طباطبائی

www.ketab.ir